

من خلقتي؟ ولماذا؟

Jɔn ye ne dan? Ani mun na?

Jɔn ye ne dan? Ani mun na?

Fɛn bɛɛ bɛ danbaa ka bɛbaaya yiran¹

Jɔn ye sankolo ni dugukolo dan ani min b'u kɔkana la ka bɔ danfenbaw la min tɛ sɛ ka jàtɛ.

jɔn ye ni màràkan dafalen n dan min bennen bɛ sankolo ni dugukolo la ?²

Jɔn ye hadamaden dan ka meni ni yeli ni hakili di a ma, wa ka tila ka dɔnniya farajɔgɔnkan sé di a ma a ni tiɲɛ sɔrɔɲa?

I bɛ ni gilani dafalen n' jɛfɔ cogodi i farikolo la a ni nimafen tɔw? Ani jɔn y'a Sindi.

Ni duniya n bɛ bila màràkan sirakan cogodi ka sàbàti n'a sariyaw ye min bennen bɛ a la san caman?

Jɔn ye ni màrakan n dan min bɛ ka duniya jɛ mine (ɲɛnamaya ni sàya,danfenw cayali,sú ni tile,waatiw yelemali,an'o ɲɔgɔnnaw)?

Yali ni duniya n y'a yerɛdan wa? Wali a bɔra fu la wa? Wali a bàlila ka na de wa ?

Mun na hadamaden bɛ limaniya fɛnw sɔrɔli la a jɛ tɛ min na ? Misali:(Dɔnniya ni hakili ni nín ni ani sɔmin ni kanu) o tɛ k'a d'a kan a b'a nɔ ye wa? Mun na hadamaden bɛ ni duniya belebele n danbaa nankari k'a sɔrɔ a b'a ka dannɪ n'a ka gilaniw nɔ ye a n'a ka hine !?

Mɔgɔ si tɛ sɔn a k'a fɔ a ye ko so de file nin a nana ka sɔrɔ a ma jɔ jɔbaa fɛ! Wali a k'a fɔ k'a jɔra yerema

¹ bebaaya : fɛn fɛn bɛ yɛn a bɛ fɔ o bɛɛ ma ko bebaa.

² Marakan: ben kera taasira min kan. rezimi tubabu kan na.

fu ten! Cogodi mɔgɔdɔw b'a tɔnatigiya n'a fɔra ko ni duniyabá n na na ka sɔrɔ tigi t'a la? Cogodi Hakili tigi bɛ sɔn a ma a ka fɔ a ye ko ni duniya labennen dafalen bàlila ka nan a yere ma ten ?

Ala kɔrɔtalen ko:

(أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمْ الْخَالِقُونَ، أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ).

{Yali u dan na de wa Ala tàna fɛ wali olu de ye Danbaa ye, wali olu de ye sankolo ni dugukolo dan, o bila u tɛ dengenɛya [32:52]}

Sanuya màsa Ala min kɔrɔtalendo

Màsa bɛ yen ani danbaa kelen, tɔgɔw ni mankuu belebelew caman b'a la min b'a ka dafalenya yiran, a tɔgɔw dɔ ye: danbaa, hine màsa, garisɛge màsa, funansere, ani "Ala" o ye tɔgɔ dɔnnenba ye ka bɔ danbaa tɔgɔw la sanuya b'a ye a kɔrɔtalendo, a kɔrɔ ye: min kelen ka kan ni bàto ye farankan t'a la.

Ala kɔrɔtalen ko kuranaba kɔnɔ:

(قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ)

{A fɔ o de ye Ala ye a kelen pe do*

Ala de ye kɛrɛnkɛrɛnni màsa ye*

A ma fɛn bange fɛn m'a bange*

Foyi ma kɛ a ɲɔgɔnna ye} [1-4: 112]

Ala ko tugun:

(اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ)

{Ala, bàtoma wεε tε yen ale kɔ, nínma do, a jɔlen do n'a yεε ye, jingo t'a mine sunɔɔ t'a mine sankolo ni dugukolo kɔnɔfenw y'a ta ye jɔn tε sε ka sɔrɔnadonni kε a yɔrɔ n'a ma kε n'a ka diɲε ye, a bε fen dɔn min b'u ɲε ani min bε u kɔfε, u tε foyi dɔn a ka dɔnni na fo a diɲεna ni min ye a ka dɔnni ye sankolo ni dugukolo labɔ olu tangali tε girinya a ma màsa kɔrɔtalendo màsabá don} [255:2]

Danbaa mankutuw sanuya b'a ye a kɔrɔtalendo

Danbaa de ye dugukolo dan k'a kolon, k'a ɲà a ka danfenw ye, a le de ye sankolo dan ani danfen belebele minnu b'a kɔnɔ, a ye keli kε tile ni kalo ni su ni tileganfela ye ni latilenni ɲeminεn na min b'a ka bonya yiran.

Danbaa de ye fiyen kolon an ye ɲenamaya tε taa min kɔ, a le de bε san jìgìn an kan a ye kɔji ni baji kolon an ye, a le de tun bε an bálo an denyerεnin man an baw dεbε la ka sɔrɔ fanga tε an na, Ale de ye jòli kε a bε bòli an jolisiraw fε, k'an dusukun ɲenamaya furututu la k'a ta an bangeli la ka see an fatuli ma.

Ala kɔrɔtalen ko:

﴿وَاللّٰهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾

{Ala y'aw bɔ aw baw dεbε la aw tun tε foyi dɔn, a ye mɛnni tolo ni yeli ɲε ni dusukun di aw ma a dɔ la aw n'a waleɲumandɔn} (78:16)

Danbaa bàtota o ka kan ka mankutu ni dafalenya de ye

An danbaa y'an garisegɛ hakili la o b'a ka bonya yira, a ye sunkun dɔ bila an na min b'a ka dafalenya yira, ani k'a yira k'a tɛ sɛ ka mankutu ni nàgasi ye.¹

Bàto ka kan ka kɛ Ala kelen de ye, a kɔɔtalendo, a le de dafalen do min ni bàto ka kan, fɛn wo fɛn bàtora a tàna la o ye ko lankolon de ye a nagasilen do w'a ka surun sàya ni tununin na.

Bàtota ma kan ka kɛ mɔɔɔ wali boli wali yiri wali began ye!²

A tɛ bɛn hakilima ka fɛn bàto fo n'a kɛra fɛn dafalen ye, a bɛ danfɛn bàto cogodi a le yɛrɛ bɛ min jɛ!

Danbaa tɛ sɛ ka kɛ denyɛrɛnin ye musodebɛ la ka tila ka bange i ko denmisɛn tɔw!

Danbaa de ye danfɛnw dan, dannenw màra b'a ka sé kɔɔɔ; mɔɔɔw tɛ sɛ ka tɔɔɔ se a ma wa mɔɔɔ si tɛ sɛ k'a gɛngɛn wali k'a làjaba wali k'a dɔɔɔya!

Danbaa tɛ sɛ ka sà!

Danbaa de tɛ sɛ ka jinan a tɛ sunɔɔɔ wa a tɛ dumuni kɛ, màsabá don den wali mùso tɛ sɛ ka k'a fɛ; mankutubaw bɛ danbaa la a tɛ sɛ ka mankutu ni haju wali nàgasi ye cogosila; kolo fɛn woo fɛn bɛ danbaa ka bonya fɔnkɔɔɔɔɔ min bɛ dɔnbɛya ka taa kiraw ma o ye kolo yɛlɛmalɛn ye kùndɔfɔ lakika

¹ sunkun: Ala ye kow dan cokomi na, tubabukan na (nature)

² Began: Bagan

ɔɔ tɛ Musa wali Isa nàna ni min ye, wali Nabijuman
tɔw kisi ni nɛɛma b'u ye.¹

Ala ko min kɔɔtalendo:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضَرْبٌ مِّثْلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا
ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَفِيقُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ
وَالْمَطْلُوبُ (73) مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ (74)

{aw mɔɔɔw minnu limaniya la ntalen gosira aw
ye aw y'a lamɛ,i k'a dɔn minnu bɛ ka fɛn wɛɛ weele
Ala tàna la u tɛ sɛ ka limɔɔɔ ɔɔɔɔn dilan hali n'u
farala ɔɔɔɔnkan, wa hali ni limɔɔɔ ye fɛn ɔɔ bɔsi u la
u tɛ sɛ k'o minɛ a la,pininikɛla lafura a n'a pinina
min fɛ}(73)

U ma Ala bonya bonyalakika la, Ala ye fàngatigi
ye màsagɛlɛn do(74) [74,73:22].

Yali hakili bɛ sɔn a ma wa ! danbaa k'an dan ka sɔɔ kùndɔɔ tɛ wa?

Hakili bɛ sɔn a ma wa !Ala ka ni danfen n bɛɛ dan
ka sɔɔ kun t'a la wa, yali a y'a dan tulon de kaman
wa k'a sɔɔ kodɔn ni dɔnni màsa don?

Yali hakili bɛ sɔn a ma wa! Ka ɔ min y'an dan ni
dancogo juman n ni ni lakenjɛnnɛ n na ka
dugukolo ni sankolo kan fɛnw kolon an ye, a k'an
dan ka sɔɔ kun t'a la,wali pininkali minnu b'an
sogola k'o jaabiw tɛ sɔɔ, misali: an bɛ yan mun na?
Mun bɛ sàya kɔfɛ? Kun jumen bɛ an danni na?

¹ Kolo: kurana kumaden wali hadisa
Kùndɔɔ: Ala kumakan,wahayu arabukan nan.

O bila Ala ye cidenw ci de yaasa an k'an sɔɔkɔn dɔn, a n'a màgo bɛ mun na an fɛ!

Ala ye cidenw ci kan an ladɔnniya k'a le kelen de ni bàto ka kan, a n'an k'a bàtocogo dɔn, a ni u k'a ka yamaruyakan ni fatanikow lase an ma, ka an ladɔnniya nàfa belebelew la min n'an y'a minɛ an ka jɛnamaya bɛ ja, hɛrɛ ni barika bɛ caya.

Ala ye ciden caman ci, misali (Nuhun, iburahima, Musa, ani Isa) Ala ye kabako caman di ni ciden nunu ma min b'u ka centigiya yiran, ani ka f'u cira Ala fɛ.

Cidenw laban ye kira Mamadu de ye- nɛɛma ni kisi b'a ye- Ala ye kurana jìgìn a kan.

Cidenw y'a jɛya an ye k'a fɔ jɛnamaya n ye kɔɔɔbɔli de ye ani ko jɛnamaya badaabada bɛna sàya kɔfɛ de.

Ani ko mɔgɔɔɔumanso bɛ limaniyajɔnw ye minnu ye Ala kelen bàto u ma fen fàra a kan ka, u limaniya la cidenw bɛɛ la, ani ko Ala ye tasuma labɛn kafiriw ye minnu ye Ala wɛrɛ bàto wali ka kafiriya ciden kelen ma.

Ala kɔɔɔtalen ko:

يَا بَنِي آدَمَ إِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي فَمَنْ اتَّقَى وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (35) وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (36)

Ee aw hadamadenw ni ne ka cidenw na na aw ma ka n ka kabakow lakalen aw ye, ni min siran na ka puman ke siran ni jɔɔɔ tɛ olu kan (kiyaman) (35)

Minnu ye ne ka hayaw nkalontigiya k'u
yerebonya a ma, olu ye tasuma dunkew de ye u be
duume a kɔɔ(36)

[35,36: 7].

Ala ko tugunni saniya be a ye :

(أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ)

{Yali aw b'a bisigi k'aw danna tulon de kama
k'aw te na segin Ala ma wa} [115:23].

Kurana sanuman

Kurana sanuman ye Ala kumakan de ye a ye min
jigin kiralaban Mamadu kan,o de ye kabakobá ye
min be ciden Mamadu ka cidenya

tupatigiya- neema ni kisi b'a ye- a kitiw n'a
kibaruyaw ye tupa ye, Ala ye nkalontigelaw de ka
na ni hali a jɔɔnna kelen ye, u de sera o la a kecogo
n'a dapew pa koson,a ye tali ke hakilidalilu caman
na ani donni lakikaw o min b'a yiran ko gafen n te
se ka ke mɔɔ ka gilannen ye, o bila mɔɔw tigi ta de
don sanuya b'a ye a ka a korotalendo.

Munna cidenw caayara ?

Ala ye cidenw ci kabini waatidaminew la u ka
mɔɔw weele ka taa u danbaa ma,k'a ka
yamaruyakanw n'a ka fatanikow lase, u bee ka
weeleli tun ye: Ala kelen batoli de ye sebaaya bee
tigi, ni mantow y'u ka ciden ka laseli toyi wali k'a
pagami,ka ba Ala kelen batoli yamaruya la ,Ala be
ciden were ci ka sira tilen, o be hadamadenw lasegin

ka taa dannisunkun ma Ala kelenya n'a bàtoli, fo Ala ye cidenya dàfa ni kira Mamadu ye kisi b'a ye, o min nana ni foroba sariya duumelen ye mɔgɔw bɛɛ ye ka see kiyaman ma, min ye dafali ni dosili kɛ a kɔfɛ sariyaw la, danbaa y'a yamaruya ni nin sariya n ni nin cikan n ye min bɛ to, ka duumɛ ka taa se alikiyama don ma.

O de la anw silamɛw bɛ limaniya-i n'a fɔ Ala y'an yamaruya cogomin- cidenw bɛɛ la ani gafetɛmenenw.

Ala kɔɔtalen ko:

﴿ءَامِنَ الرُّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلُّ ءَامِنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾ [285:2].

{Ciden limaniya la fɛn na min jìgìna a kan ka bɔ a má yɔɔɔ ani limaniyajɔnw,u bɛɛ limaniya la Ala la ani mɛlɛkɛw ni cidenw, an tɛ ciden bɔ Ala ka ciden na, u ko an y'a mɛ an b'a la bàto, yàfa an ma an tigi,laban yɔɔɔ bɛ segin e de ma}

[285:2].

Mɔgɔ tɛ kɛ limaniyajɔn ye f'a ka limaniya ciden bɛɛ la.

Min ye cidenw ci o de ye Ala ye, ni min kafiriya la kelen ka ciden ya ma o kafiriya la tɔ bɛɛ ma, jurumu man jugu ka tɛmɛ mɔgɔ ka Ala ka kùndɔfɔ nankari o kan, limaniya cidenw bɛɛ la o ye alijana donni sarati dɔ ye.

Limaniya Ala ka ciden bæ la o ye Waajibi ye bæ kan ni waati n na, o tɛ sɛ ka kɛ f'a ka limaniya ka tugu cidenw laban kɔ, Mamadu nɛɛma ni kisi b'a ye.

Ala y'a lakalen Kuranasanuman kɔnɔ ka fɔ min bɛ ciden kelen nankari Ala ka cidenw la o kafiriya la Ala ma k'a ka kùndɔfɔ nkalontigiya:

Ni kurana haya ninnu kalan:

"إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ
نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنُكَفِّرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا أُولَٰئِكَ هُمُ
الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا".

{I ka dɔn mɔgɔ min kafiriyala Ala n'a ka cidenw ma wa u b'a nàta ka Ala n'a ka cidenw bɔ ɲɔgɔnna u b'a fɔ anw bɛ limaniya dɔw la an bɛ kafiriya dɔw ma ,u b'a fɛ ka sira minɛ olu fila cɛ

Olu de ye kafiri lakikaw ye, an ye pankata labɛn kafiriw ye min bɛ dɔgɔyali kɛ} ". [150,151:4].

Silameya ye mun ye?

Silameya ye yɛɛkolon de ye Ala kelen pe ye min kɔɔtalendo, ani yɛɛkolonni k'a bàto, ani k'a ka sariya bàto ni dɪɲɛ ni sɔnni ye.

Ala ye cidenw ci ni ci kelen de ye, o ye: weeleli ye ka taa Ala kelen bàtoli ma dɪɲɛɲɔgɔ t'a la.

Silameya de ye Nabipuman bæ ka diine ye, u ka weeleli ye kelen ye u ka sariyaw bæ fɔ ɲɔgɔnkɔ, diine tupaman bɛ silamew kelen de bolo bi Nabipumanw bæ nana ni o min ye, silameya làsɛli bi don n na o de ye tupa ye; danbaa min ye iburahima ni Musa ni

Isa ci o de ye kira laban Mamadu ci, silamesariya nàna ka sariya temenenw dosi.

Mɔɔw be bàto ke diine fen wo fen kɔɔ bi -min te silameya ye- o ye mɔɔw ta gilanen de ye, wali Ala ta tun do kɔfe a nàna ke mɔɔw tulon na a la fo kɔɔsutɔmɔkan ni nkalon kɔɔ centàtaw jaamina a la a ni hadamadenw ka cesiri. N ka silamew ka dusukunnasiri o ye kelen de ye a walawalalen a te yelema, e ka kurana sanuman laje, gafe kelen de do silamejamana bee la.

Ala kɔɔtalen ko Kuranasanuman kɔɔ:

قُلْ أَمَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ (84) وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي
الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ (85).

{A fo an limaniyala Ala la ani min jìgìna an kan ani min jìgìna iburahima ni isimaila ni Isaka ni Yakuba n'a mɔdenw kan, ani min dira Musa ni Isa ni Nabijuman tɔw ma ka b'u má yɔɔ, anw te u bɔ kɔɔɔna wa anw kolonen do Ala ye} (84).

Ni mɔɔ min ye diine were mine min te silameya ye o te mine wa kiyamadon a be bonelenw cela} 85.

[84,85:3].

Silamew ka dusukunnasiri ye mun ye Isa la kisi b'a ye?¹

Yali i b'a dɔn wa! k'a wajibiyalen silamew kan ka limaniya Ala ka Nabipuman Isa la k'a kanu k'a bonya ka limaniya a ka cikan na o min ye weeleli ye ka taa Ala kelen ma farankan t'a la !wa silamew be limaniyalen ka fɔ kira Isa ni kira Mamadu (neema ni kisi b'u ye)fila tun ye Nabipuman ye,ani k'u cira ka mɔgɔw kanda ka taa Ala ka sira ma ani mɔgɔnumanso sɔrɔ sira.²

An ka dusukunnasiri ye ko Isa kisi b'a ye tun ye cidenbaw dɔ ye Ala korɔtalen ye minnu ci, an ka dusukunnasiri ye k'a bangeni kera kabako ye, Ala y'an ladɔnniya kurana kɔnɔ k'a ye Isa dan ka sɔrɔ fá tɛ a la inafɔ a ye Adama dan ka sɔrɔ fá ni bá tɛ a la, Ala be se fen bee la.

An ka dusukunnasiri ye ko isa tɛ Ala ye, Ala den fana tɛ,a ma genge wa halisa a be balola, Ala y'a korɔta a be jigin duniya laban na a kiiritigela tilenen laman, a be ke silamew nɔfe ka d'a kan olu de limaniyalen Alakelenya la Isa ni Nabipumanw bee nana ni min ye.

Ala y'an ladɔnniya kurana sanuman kɔnɔ k'a fɔ nasaraw ye Isa ka cikan yelema, ani ko yelemanikela fililen dɔw be yen minnu ye Bibulu yelema k'a fàlen ka dɔ fàra a kan, Isa ma min fɔ u ye, min b'o sɔn jila

¹ Isa: yesu nasaraw ka fɔcogo la

² mɔgɔnumanso:Alijana

Bibulugafew cayali a ni fɔnkɔɔgɔnya caman a kumasenw ni ɔgɔnce.

Ala y'an ladɔnniya ka fɔ Isa tun bɛ Ala bɔto wa a m'a jini mɔgɔsi fɛ k'a le bɔto, o bila a tun b'a ka mɔntonw bila ka danbaa de bɔto, n ka sitane ye nasaraw bila ka Isa bɔto, Ala y'an ladɔnniya kurana kɔɔ k'a tɛ yɔfɔ mɔgɔsi ma min ye fɛn wɛrɛ bɔto min tɛ Ala ye, ani ko kiyamadon Isa b'a yɛrɛ bɔari ka bɔ a bɔtobagaw ma, a b'a fɔ u ye ko n y'aw yamaruya ka danbaa de bɔto, n m'aw yamaruya ka ne bɔto. O dalilu, Ala kumakan min kɔɔtalendo :

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ انْتَهُوا خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا

{Ee aw gafe dɔngew aw kàna dɔn tɛmɛ aw ka diine la wa aw kàna dɔwɛrɛ fɔ Ala ma ni tupa tɛ, Mariyama denke taamakɛla Isa ye Ala ka ciden de ye, Ala y'a danni yamaruya ni kumaden de ye a ye min kerou ka taa mariyama ma an'a ka nín de do . Aw

ye limaniya Ala n'a ka cidenw ma aw kàna fɔ ko Ala ye sàba ye, a y'o dabila o de ye hɛɛrɛ y'aw ma, i k'a dɔn Ala ye mɔsa kelen ye sanuya b'a ye den ka k'a fɛ, sankolo ni dugukolo kɔɔfɛnw y'a ta ye, Ala wàsara jìgìsɛmɛyɔɔ ye}

[171:4]

Ala kɔɔtalen ko:

(وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّي إِلَهَيْنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ ۚ إِن كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ ۚ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ ۚ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ

Tuma taasi Ala b'a fɔ yaa Mariyama den Isa, yali e de ko mɔɔɔw ma k'aw ye ne ni n wolobá kɛ Ala ye ka Ala to wa? a b'a fɔ sanuya bɛ e Ala ye n ka fɛn fɔ e kan min tɛ n ka hake ye, n'a y'a sɔɔɔ ne y'a fɔ fàna e Ala b'a dɔn, i bɛ ne ka kow dɔn ne dun tɛ e ka kow dɔn, e de ye ko dògòlenw dɔn baa ye. (116:5)

Ni mɔɔɔ min bɛ kunandiya pini lahara o kan ka don silameya la ka tugu kira Mamadu kɔ kisi b'a ye.

Nabipumanw ni cidenw bɛɛ jɛra lakika min na kisi b'u bɛɛ ye, o ye ko mɔɔ si tɛ kisi lahara fɔ silamew, olu minnu limaniyala Ala la u m'a ka jɔn dɔ fàra a kan, wa u limaniyala Nabipumanw ni cidenw bɛɛ la. Minnu limaniyala Nabipuman Musa la ka tugu a ka lapiniw kɔ a ka waati, olu ye silamew ye limaniyajɔn pumanw dɔ, n ka Isa cilen a waajibiyara Musa nɔfɛmɔɔɔw kan ka limaniya Isa la ka tugu a kɔ, minnu limaniyala Isa la olu ye Silame pumanw de ye, min ma limaniya a la n'u ko u bɛ to Musa ka diine la o tɛ limaniyajɔnw ye; k'a d'a kan a ye Nabipuman dɔ nànkari Ala ye min ci, o kɔfɛ Ala kelen ka Nabipumanw laban ci kira Mamadu kisi b'a ye, a waajibiyara bɛɛ kan ka limaniya a la, Ala de ye Musa ni Isa ci wa ale de ye Nabipumanw laban ci kira Mamadu, nin mɔɔɔ min kafiriyala Mamadu ka cikan ma nɛema ni kisi bɛ a ye k'a fɔ k'a le bɛ to Musa wali Isa kɔ o tɛ limaniyajɔn ye.

A te wàsà kɛ mɔɔ k'a fɔ dɔrɔn k'a le bɛ silamɛw bonya, wa a te wàsà kɛ fana walasa a ka kisi kiyama a ka fàntaw sɔn walima k'u demɛ, f'a ka limaniya Ala n'a ka gafe n'a ka cidenw ni kiyamadon na; yaasa Ala ka baara kofɔlen ninnu minɛ a ye! Jurumu tɛ sɔrɔ min ka jugun ka tɛmɛ kafiriya ni filaninkafɔya kan, ani kùndɔfɔ nankarili Ala ye min jìgìn, wali a ka kiralaban Mamadu ka kiraya nankarili kisi b'a ye. Yahudiyaw ni nansaraw minnu ye kira Mamadu komɛ-nɛɛma ni kisi b'a ye- k'a bàn ka limaniya a la ani ka bàn ka don silamɛya la, olu bɛ don jahanama la ka duumɛ a la kudayi i n'a fɔ Ala kɔrɔtalen y'a fɔ cogomin :

{إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ أُولَٰئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ}

{minnu kafiriyala ka bɔ kitabu dunkew la ani filaninkafɔw olu bɛ jahanama tasuma la u bɛ duumɛ a kɔnɔ, olu de ye danfenw la juguman ye}

[6:98].

Kabini Cikan laban jìgìna Ala fɛ ka sé mɔɔw ma, a bɛ waajibiya bɛɛ kelenkelen kan ka limaniya silamɛya ni kira laban Mamadu la n'a y'a ko mɛ, ka tugu a ka sariya kɔ an'a ka yamaruyakanw n'a ka fatanili kanw kow, o de la ni mɔɔ min ye nin cikan laban n mɛ ka ban a la, Ala tɛ foyi minɛ o ye, wa a b'a pankata kiyamadon. A bɛ O daliluw la Ala kɔrɔtalen kumakan ko:

{وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ}

{Ni mɔgo min ye diine were mine min te silameya ye o te lakodon a ye wa o tigramogo be bonebagaw ce la lahara jo don}

[85:3].

Ala korotalen ko tugun:

(قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ)

{A fo aw gafedungew aw ye na kumakan ma min damakakan anw ni aw bee ye, an kana fen were baton ni Ala te an kana fen were fara a kan, an do kana do mine k'o ke batofen ye ka bo Ala tana la, n'u y'u ko don aw y'a fo ko aw ye seereya k'an ye silamew ye} (64:3).

Mun be waajibiya ne kan yaasa ka ke silame ye?

Yaasa ka don silameya la limaniya be waajibiya ni josen wɔɔɔ n na:

Limaniya Ala korotalen na, k'a le de ye Danbaa ni garisɛge tigi ni latige tigi ni masa ye, fen foyi te komi a le, muso ni den t'a fe, ani k'a kelen de ka kan ni baton ye.

Limaniya melɛkew la k'a fo Ala korotalen ka jonw do , a y'u dan ka bo wɔɔɔ la, k'u ka baara ke u be jigin ni kundɔfo ye a ka Nabipumanw kan.

Limaniya gafew bee la Ala ye min jigin a ka Nabipumanw kan(i n'a fo Bibulu ni Tawurata) ani gafew laban kurana sanuman.

Limaniya cidenw bee la i n'a fo Nuhun ni iburahima ni Musa ni Isa a n'u laban kira Mamadu, Ala y'u deme ni kùndɔfo ye ka kabakow ni deselanw d'u ma min b'u centigiya.

Limaniya donlaban na tuma min Ala be folomogow ni labanmogow lakunun, Ala be kiiti a ka danfenw ni jogonce ka limaniyajonw don alijana la ka kafiriw don tasuma la.

Limaniya latige la, ani k'a fo ko Ala be ko bee don min kera ka teme ani nata, ani ka fo Ala y'a latige a y'a diya wa a ye fen bee dan.

Silameya ye kunandiya sira ye

Silameya ye Nabipuman bee ka diine ye arabuw ka diine kerengerennen te.

Silameya ye kunandiya lakika sira de ye duniya kono ani neema duumelen lahara.

Silameya de ye diine kelen ye min be se ka nin ni farikolo ka haju di a ma, a ni ka hadamadenya ferekew bee jenabo.

Ala korotalen ko :

{قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى

{A ko aw fila ka jigìn jogon fe, aw dolakelen ye do jugu ye, ne ka kanda bena aw ma ni mogɔ min tugur'a ko o te fili o kunategoya

Ni mɔɔɔ min y'a kɔdon ne ka kuma la, jɛnamaya koronnen bɛ kɛ o ye, wa an b'a lakunu kiyaman a fiyɛntɔlaman}

[124,123,20]

Silameya donni bɛ mun de jà ne ye ?

Nàfa caaman bɛ silameya donni na, a dɔ ye:

- sɛsɔɔ ni bonya duniya n kɔɔ o bɛ sɔɔ ni hadamaden kɛra Ala ka jɔn ye, n'o tɛ a bɛ kɛ nɪn dɪɲeko ni sitana ni nɛɛ ka jɔn ye.

Sɛsɔɔ belebele lahara ka kisi tasuma jankata ma ka don alijana kɔɔ ka Ala dɪɲɛ sɔɔ ka duumɛ alijana la.

- Ala bɛ minnu don alijana kɔɔ, olu bɛ balo nɛɛma duumɛlen la u tɛ sà wali ka bàna fasɔn dɔ ye wali dimi wali sunu,wali kɔɔ a ni u màgo bɛ fɛnfɛn na u b'o bɛɛ sɔɔ.

Diya dɔw bɛ Alijana kɔɔ jɛ ma deli ka min ye, tulo m'a mɛ,wa mɔɔ si ma miri a la.

O dalilu Ala kɔɔtalen ka kuma :

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنَّىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

{Ni mɔɔɔ min ye baara puman kɛ cɛ la wali muso k'a sɔɔ limaniyajɔn don, an b'o balo balocogo puman na,an b'u sàra sàrala min ka bon ka tɛmɛ u ka kɛlen kan} [98:16]

N bɛna fɔ mun na ni n bana silameya la?

Mɔɔɔ bɛ fɔ dɔnni ni kodɔnw la belebele la, ni o ye Ala dɔnni n'a dɔnnakarili ye, wa a bɛ fɔ Ala la

limaniya la, o min be mɔɔ sɔn hakilisigi ni basigi la duniya kɔɔ ani neema badabada lahara.

Hadamaden be fɔ gafew la belebele kɔ Ala ye min jìgìn mɔɔw kan,ani limaniya nin gafebá n na.

A bena fɔ limaniya kɔ Nabipuman bonyanew la i n'a fɔ a bena fɔ u sigijɔɔnyali kɔ alijana kɔɔ kiyama don, a be ke sitana ni cennikelaw ni bàtofenw sigijɔɔn ye tasuma kɔɔ, o so ni o sigijɔɔn ya ma jɛ.

Ala kɔɔtalen ko :

قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ (15) لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلٌّ مِنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلٌّ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادَهُ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ { .

{A fɔ i k'a dɔn mɔɔ bɔnelenw de ye minnu y'u yere bɔne an'u ka denbaya lahara don, o de ye bɔne bangeren ye(15)}

{Tasuma sisi be ke u sanfe ani u dɔgùmala la,Ala b'a ka jɔnw la siran ni nin pankata n ye,n' ka jɔnw aw ye siran ne jɛn}.

[16,15:39]

Ka na jɛnata yakaruya!

Duniya te duume so ye...

Fenpumanw bee be tunu ka bɔ a kɔɔ wa negelakow bee be ban...

Don bina don min fɛɛfɛsɛli be ke fen bee la i ye min ke,o ye kiyamadon de ye,Ala kɔɔtalen ko :

{وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظُنُّ رَبُّكَ أَحَدًا}

{Ni Gafe dira,i be kojugukelaw siranen ye a kɔnɔfen ɲe, u b'a fɔ ee ni ye mun gafe ye, a tɛ ko kumaba ni fitini sii toyi f'a k'a fɔ, u b'u ka baara kelen sɔɔ a kɔnɔ cɔyi, Ala tɛ mɔgo si tɔɔ} [49:18].

Sebaaya beɛ tigi Ala ye ladɔnniyali kɛ k'a fɔ mɔgo min tɛ silameya o laban ye duumeli ye tasuma la kudayi.

Bɔnɛ tɛ ko nɔgɔn ye, ko bá de do:

{وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ}

{Ni mɔgo min ye diine were mine min tɛ silameya ye o tɛ mine o bolo, a be kɛ bɔnɛbagaw cɛ la kiyama don} [85:3].

Silameya ye diine ye Ala tɛ dɔwere mine min kɔ.

Ala y'an dan an be segin a le de ma,wa ni duniya n ye lajarabi so de ye.

Da a la : k'a fɔ ni ɲenamaya n ka surun i n'a fɔ sògo...mɔgosi t'a dɔn i be faatu tuma min!

I k'a jaabi be kɛ mun ye i danbaa ɲekɔɔ n'a y'i pinika kiyamadon: mun na i ma tugu tupa kɔ? Mun na i ma tugu Nabijumanw laban kɔ?

I be na i má jaabi ni mun ye kiyamadon, ka sɔɔ a y'i ladi kafiriya siraw ma silameya kan, k'i ladɔnniya ko kafiriw laban ye halaki ye tasuma kɔnɔ kudayi?

Ala kɔɔtalen ko :

{وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ} [39:2].

{Minnu kafiriyala k'an ka hayaw nkalontigiya
olu ye tasuma dunkew de ye u be duume a la
kudayi}

[39:2].

Lujura te mɔgɔ ye min ye tupa toyi k'a faw n'a mɔkɛw la dege

Ala y'an ladɔnniya sebaaya bee tigi k'a fɔ mɔgɔ
fan caman be bɔn silameya la sigida sirape de kama
u be balo o min kɔnɔ.

Caman be bɔn silameya la u ka dusukunnasiri
fɛlenin gonyape kama u y'o min sɔrɔ u faw la ani u
degera a la,caman be u la siyawoloma ni fadenya
nkalon kan o de b'olu bali u y'o min cɛn ta.

Lujura te sɔrɔ ninnu si bolo,u be jɔ Ala jɛkɔrɔ u
dalilutan.

lujura te Alanankaribaga bolo a ka fɔ n be to
Alanankarili kan ka d'a kan n bangena o kɔnɔ! O bila
a be waajibiya a kan ka hakili labaara Ala ye min di
a ma, ani ka miiri sankolo ni dugukolo bonya la, ani
ka miiri n'a hakili ye a danbaa ye min di a ma yaasa
k'a dɔn ko danbaa be ni duniya n na,o cogoya la min
be farakuru ni jɔw bato o fa ka sira taamali te ke
lujura ye,tupa pinini be waajibiya a kan ani ka a yere
pininka : mun na ne be fenjalan bato min te n yee a
te n me w'a te n nafa ni foyi ye!

O cogo la nasaradiine mɔgɔ min limaniyalen be
fen na min be dancogo ni hakili fɔnkɔpɔgɔya, a be
waajibiya a kan k'a yere pininka:cogodi danbaa b'a

yere woloden fàga min ma jurumuko ke mɔgo werew ka jurumuw kaman! O ye tɔɔni de ye! Cogodi mɔgow be danbaa den fàga k'a genge! Yali Danbaa te se ka mɔgow jurumu yafa wa k'a sɔro diɲe ma di k'a den faga? Yali danbaa te se k'a den deme wa?

A be waajibiya hakilima kan ka tugu tupa ko, a kana faw ni mɔkew ka sira taama nkalon kan.

Ala kɔɔtalen ko:

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُم تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَإِلَىٰ الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ
ءَابَاءَنَا أُولَٰئِكَ هُم لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ﴾

{N'a fɔra ko aw ye na Ala ka gafe ma ani ciden u b'a fɔ an faw be min kan o be an wàsa, u b'o fɔ hali n'a ya sɔro u faw tun te tupa sira don wa u tu te kanda ka taa a ma} [104:5].

Mɔgo min be fe ka silameya n'a be siran siginɔgɔnw ka tɔɔɔ ɲe o be mun ke?

Ni mɔgo min be fe ka silameya n'a be siran a ka sigida ɲe, o be se ka silameya k'a ka silameya dogo ka see waati ma ni Ala ye nɔgɔya k'a ye here sira la a be s'a yerekɔro ni min ye, a b'a ka silameya bange.

Waajibi don i kan ka sɔn ka silameya mine

teliya la, n ka a bangeli kerefemɔgow ye o te wajibiya i kan wali k'i don ni a ye, n'o be tɔɔro la see i ma.

I k'a don ni i silameya la i be ke silame kenwulucaman de balima ye, i be se ka misiri wali

silame kalanyɔɔw kumapɔɔɔnya i ka jamana kɔɔ
ka hakilinaɔini ni demɛ jini u fɛ, o bɛ u nisɔndiya.¹

Ala kɔɔtalen ko:

{وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ}

{Ni mɔɔɔ min siranan Ala jɛ a bɛ fonini kɛ o ye
k'a garisɛɛ fɛn na a ma sɔgi ni min ye}

[3,2:65]

E kalankɛla mɔɔɔbá

Yali i danbaa ka diɔɛ, -ale min nɛɛmara i kan n'a
ka nɛɛma bɛɛ ye,a tun bɛ balo di i ma k'a sɔɔ i ye
denyerɛnin ye i bá dɛbɛla, ka fiyen di i ma i bɛ min
sàma ka se sisan ma- o ma bon ni mɔɔɔw ka diɔɛ ye
i kan?

Yali duniya ni lahara sɛsɔɔ mɔgo tɛ ɔɛsirigɛlɛn
na wa ka tɛmɛ jɛnamaya dàmun kan o min bɛ ban?
Haali kɛ n kalenna Ala la!

Ka n'a to i ka kokɔɔlɛn k'i bàli i ka filisira latilɛni
ma ani ko numan.

Kɛ limaniyajɔn lakika ye bi bɛɛ! Ka na to sitanɛ
k'i bàli ka bɔ tupa tugupɔɔɔnyali ma!

Ala kɔɔtalen ko:

{يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا (174) فَأَمَّا
الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (175)}

{Yaa aw mɔɔɔw dalilu nana aw ma ka bɔ aw má
yɔɔ w'a ye nɔɔɔ Bangɛlɛn jìgìn aw ye}

¹ Kenwulu :miliyɔn nansara kan na.

Mɔgo minnu limaniyala Ala la k'u bamba a kan, a b'olu don aka hine la n'a ka fusamanciya ye, k'u ben sen ma siratilen na}{(175)

[175,174:4]

Yali i labennen do ka kuntilenna jonjon ta i ka jenamaya la wa?

N'a y'a sɔɔ Ni fen wo fen temena wilibali don i ye, ko i ye jonsɔnna ni lakika ye i dusukun na. I ka kan ka sentanya fɔɔ ta ka ke silame ye. Yali i mɔgo be ne ka deme la wa ka kunteleenna fusamanci ta i ka jenamaya la ani bilasirali cogodi i be se ka ke silame ye ?

Ka n'a to i jurumu k'i bali silameya donni na, Ala y'an kibaruya kurana kɔɔ k'a fɔ a be mɔgo jurumu bee yafa n'a silameyala ka tuubi ka taa a danbaa ma, hali n'i silameya la o t'i bali dancogo la ka jurumuko dɔw ke, an ye mɔgow de ye an te melekew ye min te jɔrɔmuko ke,n' ka min jininɛn an fe o ye ka yaafa pini ka tuubi ka taa Ala ma, ni Ala y'a ye k'i sɔnna tupa la jɔnna ka don silameya la ka seereyakuma fila fɔ a b'i deme ka jurumuko werew to yen , mɔgo min be sɔn Ala la ka tugu tupa ko Ala b'o ben sen ma herɛcaman sɔɔli la,ka binni sisan ka na sika silameya donni na.

O dalilu do ye Ala korɔtalen kumakan do ye :

﴿قُلِ الَّذِينَ كَفَرُوا إِن يَبْتَئُهُوا يُعْغَرُ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ﴾

{A fɔ kafiriw ye n'u ye kafiriya to Ala b'u jɔrɔmu temenenw yafa} [38:8]

N bε mun kε yaasa ka kε silamε ye?

Silameya donni ye ko nɔgɔn ye, a mągo tε jεnaje la wali dąnbeyali wali dɔ weeleli, dɔrɔn a bε seereyakuman fila fɔ k'a sɔrɔ a b'a kɔrɔ dɔn a limaniyalen a la, o de ye a k'a fɔ: (n bε seereya ko mą foyi tε yen fo Ala, wa n bε seereya ko Mamadu y'a ka ciden ye) n'i sera k'a fɔ arabu kan na o kaɲi, n'o geleyara i ma a b'i wąsa i k'a fɔ i ka kan na n'o kera i bε kε silamε ye, o kɔfε i bε i ka diine dɔnni jεpini o min bεna kε i ka kunnandiya Sun ye duniya a n'i ka kisi sɔrɔ lahara.

Ka dɔnniya caman sɔrɔ silameya kan, n bε ni sidigen n' lajeli jini i fε:¹

Yaasa i k'a silameya labaaracogo dɔn, an bε ni sidigen n donni jini i fε:

¹ Sidigen : link angile kan na
Lien : faranse kan na

Index

Jɔn ye ne dan? Ani mun na?	2
Fɛn bɛɛ bɛ danbaa ka bebaaya yiran	2
Sanuya m̃asa Ala min kɔɔtalendo.....	3
Danbaa mankutuw sanuya b'a ye a kɔɔtalendo.....	4
Danbaa b̃atota o ka kan ka mankutu ni dafalenya de ye.....	5
Yali hakili bɛ sɔn a ma wa ! danbaa k'an dan ka sɔɔ k̃undɔfɔ tɛ wa?.....	6
Kurana sanuman	8
Munna cidenw caayara ?	8
Mɔgɔ tɛ kɛ limaniyajɔn ye f'a ka limaniya ciden bɛɛ la.....	9
Silameya ye mun ye?.....	10
Silamew ka dusukunnasiri ye mun ye Isa la kisi b'a ye?.....	12
Mun bɛ waajibiya ne kan yaasa ka kɛ silame ye?.....	16
Silameya ye kunandiya sira ye	17
Silameya donni bɛ mun de j̃a ne ye ?.....	18
N bɛna fɔ mun na ni n bana silameya la?	18
Ka na j̃ɛnata yakaruya!	19
Lujura tɛ mɔgɔ ye min ye tupa toyi k'a faw n'a mɔkɛw la dege	21
Mɔgɔ min bɛ fɛ ka silameya n'a bɛ siran sigijɔgɔnw ka tɔɔɔ j̃ɛ o bɛ mun kɛ?.....	22
E kalankɛla mɔgɔb̃a	23
Yali i labennen do ka kuntilenna jɔnjɔn ta i ka j̃ɛnamaya la wa?	24
N bɛ mun kɛ yaasa ka kɛ silame ye?.....	25